

Szabó József

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Osztályozás

Tárgy

412.2.1

VIRÁGOS TERVEK

Művészi tervezéssel készítik elő az új Állatkert építését,
a Népliget és a Gellérthegy rekonstrukcióját a parképítők

Személy

1960

Magyar Nemzet

1960. III. 10.

Hogyan parkosítják Budapestet? Azt is felelhetnének erre a kérdésre: mindannyiunk szeme láttára és rohamosan. Hiszen alig múlik el hét, hogy újabb és újabb park fel ne bukkanna. Még télidőben is épülnek új parkok. Előkészítik helyüket, elvégzik a szükséges építészeti és díszítő munkákat s utána már csak a kedvező időt várják, hogy elültessék a fákat, cserjéket és dísznövényeket.

Nemrégiben fejeződött be a Valéria-telep új lakóházai körüli parkosítás, s szinte egy időben kapott művészien szép kerti környezetet a lágymányosi új lakónegyed. Az új városépítéssel egyik fő elve, hogy az emberek minél egészségesebb környezetben éljenek. Ahol tehát építkezés kezdődik, oda egy időben már megtervezik a »zöld területet«, a parkot és a kertet is, az építkezés befejezése után pedig parkosítanak. Lényegesen más építészeti felfogás ez, mint amilyen a kapitalista rendszer városépítőinek nézete volt, hogy tudniillik minden talpalatnyi helyet beépítsenek, kihasználjanak.

Külföldi megrendelések

Budapest fejlesztésének távlati tervében jelentős szerepet kapott a parkosítás. A következő tizenöt év alatt épülő új budapesti lakó- és ipartelepek területének 57 százaléka park lesz, szemet gyönyörködtető és üdítő levegőjű zöldterület, ligetes fákkal, dísznövényekkel és évelő virágokkal. Ezt a parkosítást külön tervező és kivitelező vállalat, a Budapesti Parképítő Vállalat végzi. Ezt a fiatal vállalatot külföldön talán jobban ismerik, mint a hazai közönség. Különösen a tőkés államokban népszerű — mondották a vállalat műszaki vezetői. A nyugat-európai országokban ugyanis csak kisebb kertgondozó vállalkozások működnek, de ezek nem alkalmasak nagyobb feladatokra. Például egész városokat, vagy akár csak kisebb városrészeket nem parkosítanak. A Budapesti Parképítő Vállalat legutóbb az esseni városszépítészeti kiállításon és pályázaton nyert kitüntetést és jutalmat. Azóta több megrendelést kapott Svájcba városparkosítási terv elkészítésére és a díjnyertes terv szerint parkosítják az esseni ipari kiállítás területét. Itt a vásár befejezése után nagy közpark lesz. Tervezik egy moszkvakörnyéki város több, most épülő lakónegyedének és ipartelepének parkosítását, virágosítását is.

Ez a kitüntető megbízatás azért jutott a Budapesti Parképítő Vállalatnak, mert a magyar kertépítő művészeknek világszerte jó híruk van.

Zöldsáv, park, strand...

A Budapesti Parképítő Vállalat munkássága kétirányú: tervező és kivitelező. Sztálinváros kertésztése az ő munkájuk. Külföldi vendégek is mindig megcsodálják a Vasmű és a város között húzódó zöldövet, a művészien megtervezett parkokat és kertet.

Parkok tervezésénél figyelembe veszik a növénykutatók munkájának eredményét: hogy csak a táj vagy klíma adottságoknak megfelelő fát és növényt ültessenek egy-egy épülő ipartelep parkjába. Az is fontos szempont, hogy melyik fa bírja egy-egy ipari üzem, például vasmű vagy vegyimű füstjét. Megállapították, hogy ipartelepek zöld övezetében érdemes ecetfát és szivarfát ültetni, mert nemcsak jól bírják a klímát, hanem ellenállnak a füstnek s megtisztítják a levegőt.

Az ideai parkosítások közül nagyjelentőségű a Pécs melletti új lakótelep kertépítése; hétmillió forintos munka. Almászfűziton egymillió forintos költséggel másfél holdas parkot építenek, s jövőre lesz kész a Tatabányai Szénbányászati Tröszt új strandja, melynek húszmillió forintos költségvetésében hatmillió forintos tétel a kertépítés.

A tatabányai nagy strand az erdő szélén, egészséges környezetben, hét hektár területen épül. Három medencéje már korábban megvolt, víztárolásra

használták. Most a három medence köré festői környezetet varázsolnak a budapesti kertépítők. Díszkőlepcsős feljáratok, művészi szobrok, szökőkutak, hatalmas gyepterület, játszótér létesül és mint a tervek papíron is elárulják, ez az új dunántúli strand hullámmedencéjével, uszodájával, gyermekstrandjával vetekedni fog a margitszigeti Palatinus strandal.

Harc a giccs ellen

Budapest szépítésének távlati tervéből az új állatkert parkjainak megtervezését, a Népliget fásítását és a Gellérthegy rekonstrukcióját kapta kivitelezésre a parképítő vállalat. A Gellérthegy lesz Budapest legnagyobb kultúrparkja.

Zöldterületeink felújításánál a tervezők fő szempontja, mint mondották, felvenni a harcot a századeleji és az utóbbi évtizedekben is uralkodó giccs ellen, amely sajnos a kertészetben is burjánzott. Gondoljunk csak a kerti törpékkel és színes üvegburákkal, vagy szódásüveg roncsokkal díszített tarka-barka kertekre. A kertészeti tervezés uralkodó ele-

me a geometriai ábra volt. Sorra épülő parkjaink mint amilyen a múlt évben széppé varázsolt Márkus Emilia park, vagy a József Attila utca és Dorottya utca sarkán szinte hetek alatt elkészített park, a tihanyi apátság körüli parkosítás, bizonyítják is, hogy az új kerttervezés a természetet kutatja. Hegyek és erdők természetes vonalait keresi és valószínűleg az új parkosításnál.

A tervezők egy-egy új park vagy lakótelep környékén a táj őshonos fáit, cserjéit, virágait ültetik el. A gyakorlat azt bizonyítja, hogy nemcsak a növényzet találja meg otthonát az ismerős talajban, hanem erre a tájra odaszoknak a jellegzetes madarak és kinyílnak a táj sajátos jellemző erdei és mezei virágai is.

A kísérletek tehát beváltak, s most már bátran folytathatják. Első lépés, hogy új parkoknál egy év után már nemcsak egyynyári növényeket, hanem évelőket is természetnek s az új parkból így lesz lassanként, az évek múlásával őspark, a kopár területből ligetes villanegyed, mely régen csak kiváltságosoknak kisorsított otthona volt.

Szabó József